

Program Szkolenia:

Program szkolenia został podzielony na 8 godzinnych części.

Pierwsza godzina:

1. Podstawowe źródła prawa regulujące zawartość lokalnych strategii rozwoju:

- co musi zawierać lokalna strategia rozwoju, by spełniać wymagania określone w przepisach prawa krajowego i unijnego.
- co musi zawierać lokalna strategia rozwoju, by nie zostać odrzucona w konkursie przeprowadzonym w oparciu o przepisy ustawy o RLKS.

2. Minimalne elementy lokalnych strategii rozwoju w kontekście skutecznego rozliczenia „pomocy przygotowawczej” ze środków PO RYBY 2007 – 2013.

3. „Poradnik dla Lokalnych Grup Działania w zakresie przygotowania Lokalnych Strategii Rozwoju” – jego zawartość i wątpliwości, które pojawiają się w trakcie lektury tego dokumentu.

4. Lokalne strategie rozwoju wykorzystujące środki z Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego – odrębności i specyfika.

Druga godzina:

Omówienie następujących części lokalnej strategii rozwoju:

- charakterystyka LGD
- diagnoza i opis obszaru
- partycypacyjny charakter LSR

1. Informacja dotyczące LGD, które należy przytoczyć w LSR.

2. Niezbędne do wprowadzenia przez obecne LGR zmiany w dokumentach statutowych w związku z wejściem nowych przepisów.

3. Źródła informacji niezbędne do pozyskania danych dotyczących obszaru LSR.

4. Współpraca z organami administracji w celu uzyskania niezbędnych i aktualnych danych.

5. Istotne dane statystyczne dotyczące obszaru, które należy przytoczyć w LSR.

6. Dane dotyczące sektora rybackiego na obszarze LSR.

7. Dane statystyczne a grupy defaworyzowane. Czym są, jak zidentyfikować i w jaki sposób uwzględnić w strategii grupy defaworyzowaną.

8. Powiązanie danych statystycznych dotyczących obszaru z innymi elementami LSR (analiza SWOT, cele, monitoring i ewaluacja).

9. Jak współpracować z lokalną społecznością na etapie tworzenia LSR, by miało to sens. Jak informować kluczowych interesariuszy, by przekaz trafił do właściwych uszu.

10. W jaki sposób zapisać informacje o współpracy z lokalną społecznością w LSR, by pokazać, że działania informacyjne i aktywizujące odniosły pożądany skutek.

Trzecia godzina

Omówienie następujących części lokalnej strategii rozwoju:

- analiza SWOT

1. Poprawność metodologiczna przygotowania analizy SWOT.

2. Jak przygotować analizę SWOT, by była spójna z całą strategią.

3. Najczęstsze błędy dotyczące analizy SWOT - na podstawie doświadczeń zdobytych w trakcie oceny lokalnych strategii rozwoju obszarów rybackich.
4. Dane statystyczne a analiza SWOT.
5. Analiza SWOT a sektor rybacki.
6. Analiza SWOT a logika realizacji LSR.

Czwarta godzina

Omówienie następujących części lokalnej strategii rozwoju:

- Cele i wskaźniki
1. W jaki sposób powiązać analizę SWOT z celami LSR.
  2. Czym jest logika realizacji LSR – jak pokazać w strategii swój „pomysł” na wykorzystanie środków.
  3. Jak poprawnie formułować cele ogólne i cele szczegółowe. Czego unikać – na podstawie doświadczeń zdobytych w trakcie oceny lokalnych strategii rozwoju obszarów rybackich.
  4. Cele SMART.
  5. Cele LSR a wskaźniki. Po co, jak i kiedy mierzyć osiągnięcie celów LSR. Jak powiązać wskaźniki z celami.
  6. Wskaźniki produktu, rezultatu i oddziaływania. Czym się różnią. Jak je formułować. Jakich wskaźników unikać - na podstawie doświadczeń zdobytych w trakcie oceny oraz nadzoru nad wdrażaniem lokalnych strategii rozwoju obszarów rybackich.
  7. Kluczowe przedsięwzięcia LSR, czyli na co wydać środki strategii. Jak sformułować kluczowe przedsięwzięcia i w jaki sposób pokazać, że nie mają one przypadkowego charakteru.

Piąta godzina

Omówienie następujących części lokalnej strategii rozwoju:

- sposób wyboru, ocena operacji, ustanowienie kryteriów oceny operacji.
1. Model wdrażania LSR i zadania LGD w nowej perspektywie finansowej.
  2. Przepisy ustawy o RLKS, a zadania LGD w procesie wyboru operacji.
  3. Potencjalne problemy związane z procedurą wyboru operacji przez LGD – analiza przepisów ustawy o RLKS.
  4. Projekty grantowe.
  5. Procedura wyboru operacji – jak ją stworzyć, o czym pamiętać, czego unikać.
  6. W jaki sposób opisać procedurę wyboru operacji w LSR.
  7. Kluczowe cechy procedury wyboru operacji: jawność, bezstronność, fachowość, zgodność z prawem, parytety – jak zapewnić przestrzeganie tych zasad.
  8. Kryteria wyboru operacji – podstawowe narzędzie realizacji LSR.
  9. Jak sformułować kryteria, by umożliwiły wybór operacji o określonych cechach.
  10. Zabezpieczenie interesów LGD w procesie wyboru operacji (w szczególności w przypadku projektów grantowych).

Szósta godzina

Omówienie następujących części lokalnej strategii rozwoju:

- Plan działania,
  - Budżet LSR.
  - Plan komunikacyjny
1. Czym jest Plan Działania i po co się go tworzy.

2. Jak zaplanować realizację LSR i jak Plan Działania zaprezentować w LSR.
3. Harmonogram realizacji LSR. Jak przygotować „mapę drogową” realizacji LSR. Jak oszacować możliwe do zrealizowania efekty („kamienie milowe”).
4. Jak uniknąć zbyt ambitnego albo za bardzo zachowawczego sformułowania Planu Działania.
5. Plan działania a ewaluacja LGD i realizacji LSR.
6. Budżet LSR – jak go stworzyć. Budżety jedno i wielofunduszowe.
7. Plan komunikacyjny – główne założenia.
8. Plan komunikacyjny - jak porozumiewać się z lokalną społecznością w trakcie realizacji strategii i jak sposób porozumiewania się przedstawić w LSR.

Siódma godzina

Omówienie następujących części lokalnej strategii rozwoju:

- Innowacyjność,
- Zintegrowanie.

1. Na czym polega innowacyjność w LSR. Co może zostać za „innowacyjne” w kontekście realizacji LSR.
2. Jak zaprezentować pomysł na innowacyjność w swojej LSR.
3. Jak opisać rozumienie „innowacyjności” w LSR, by termin ten był zrozumiały, a zarazem wystarczająco konkretny dla wnioskodawcy i samej LGD.
4. Innowacyjność a ryzyko związane z nieosiągnięciem wskaźników.
5. Jak ustalić kryteria wyboru operacji, by promować innowacyjność.
6. Zintegrowanie i komplementarność LSR. LSR a inne dokumenty planistyczne.
7. Z jakimi dokumentami porównywać LSR. Na co zwracać uwagę dokonując porównań.

Ósma godzina

Omówienie następujących części lokalnej strategii rozwoju:

- Monitoring i ewaluacja

1. Cel monitoringu i ewaluacji.
2. Jak stworzyć skuteczny system monitoringu i ewaluacji.
3. Co badać w procesie monitoringu i ewaluacji. Na jakich kryteriach się oprzeć.
4. Monitoring i ewaluacja a Plan Działania.
5. Formy wykorzystywania wniosków z monitoringu i ewaluacji w procesie dokonywania zmian w LSR.
6. W jakich terminach i na jakich zasadach prowadzić monitoring i ewaluację.

9 godzina:

Dyskusja, pytania do prowadzącego.